

# El Clínic obté una prova que prediu anys abans un alt risc de parkinson

Una punció lumbar detecta una proteïna clau, la sinucleïna, en un 90% de casos

**ANA MACPHERSON**  
Barcelona

Una tècnica ultrasensible, l'RT-QuIC, ha permès als neuròlegs de l'hospital Clínic de Barcelona crear una prova precisa per predir anys abans un alt risc de parkinson i demència de cossos de Lewy.

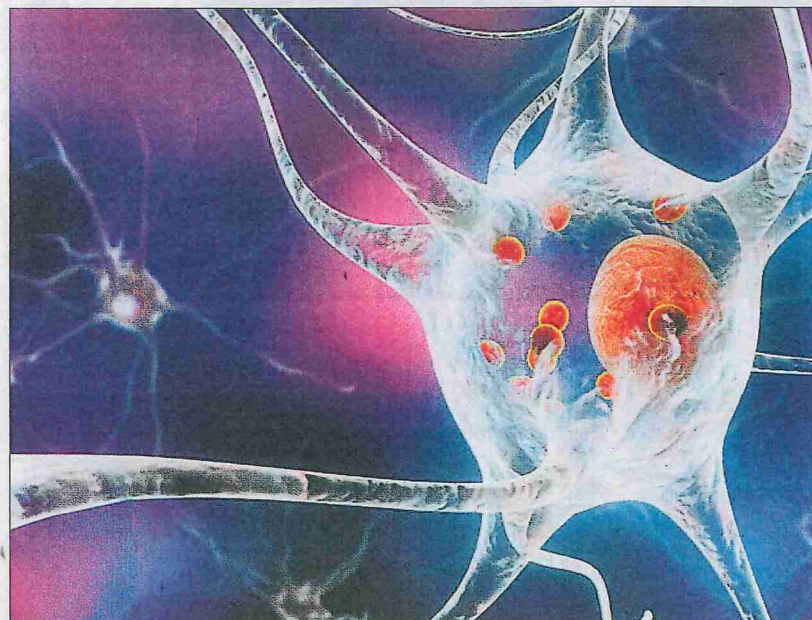
Les dues malalties són manifestacions diferents del que es considera una mateixa entitat i l'equip de neurologia de l'hospital fa anys que publica treballs fonamentals per detectar què passa abans de desenvolupar-ne una i l'altra. I ara ha aconseguit una prova precoç. I ho acaba de publicar a *The Lancet Neurology*.

La proteïna clau, la sinucleïna, és en tots els humans, però apareix en una forma anòmala, ple-

**La investigació convida a assajar un fàrmac que bloqueja la proteïna i podria actuar de manera preventiva**

gada, als cervells de pacients de parkinson i demència de cossos de Lewy (la malaltia que va tenir l'actor Robin Williams). Els neuròlegs saben que aquella sinucleïna plegada actua com un virus, es va estenent com una marea, passant de cèl·lula a cèl·lula al cervell. Sabien que, si aconseguïen veure-la en la seva forma plegada en alguna altra part de l'organisme, podrien detectar aquestes malalties abans que donessin els tremolors i la rigidesa del parkinson o els primers indicis de demència dels cossos de Lewy.

Van buscar al còlon, i la van trobar en el 25% dels malalts;



La sinucleïna anòmala es propaga de neurona a neurona i causa parkinson o demència de cossos de Lewy

anys després van mirar a la glàndula submandibular, i hi estava en un 50%; i més recentment, a les glàndules salivals del llavi, un altre 50%. En el líquid cefalorraquidi, reflex del que hi ha al cervell, no van aconseguir veure-la amb les tècniques existents fa 7 anys. Amb la nova tècnica, desenvolupada a Escòcia, ho van intentar i el resultat és positiu en un 90%.

"Haviem guardat les mostres del líquid cefalorraquidi dels pacients i el 2020 les vam enviar als escocesos a cegues: ells no sabien quines mostres eren de malalts i quins de casos control. El resultat és rotund", explica

Alex Iranzo, neuròleg responsable del grup de Neurofisiologia clínica de l'institut d'investigació Idibaps, que ha dut a terme l'estudi, i membre de la unitat de trastorns del son.

El seu grup també va establir fa anys la relació estreta entre el trastorn de son REM, pel qual un somia movent-se—"interpretant físicament els seus malsons, fins i tot violentament"—, amb el parkinson i amb la demència de cossos de Lewy. "Ens el vam anar trobant. Pacients amb aquest trastorn apareixien després a la consulta per parkinson i vam aconseguir establir la relació".



Alex Iranzo al Clínic

La meitat dels malalts de parkinson i de cossos de Lewy han tingut des d'uns anys abans aquell trastorn del son REM.

Quan van fer la prova del líquid cefalorraquidi també va ser una total coincidència: un 97% dels pacients amb aquell trastorn del son que hi van participar van donar positiu en la presència de sinucleïna plegada. I un 67% d'ells, durant un període de seguiment de set anys, va acabar desenvolupant parkinson o demència de cossos de Lewy.

Amb l'actual prova podran determinar un alt risc de patir parkinson o demència entre les persones que tenen aquest trastorn del son. "Però no ens podem aturar allà. Hi ha treballs en

**Un 97% de persones amb trastorn del son REM donen positiu; anys després, un 67% tenen la malaltia**

marxa amb un fàrmac que bloqueja la sinucleïna. El medicament està sintetitzat i s'està provant en persones que ja han desenvolupat parkinson. La proposta és provar si donant-lo abans es pot aturar aquell parkinson o aquella demència", explica Alex Iranzo.

L'associació entre el trastorn i la posterior malaltia de parkinson o la demència de cossos de Lewy espanta notablement. I el neuròleg adverteix contra els autodiagnòstics d'aquest trastorn del son que precedeixen en una proporció tan alta un parkinson: "Cal fer proves de son i determinar-ho clarament. Ens hem trobat amb persones amb 60 anys, l'edat en què sol aparèixer el trastorn, molt espantades perquè han començat a caure del llit somiant, o que criden durant el son. No sempre és aquest trastorn, es pot deure, per exemple, a apnees", apunta l'expert.

Tot i que tots els parkinson i demències de cossos de Lewy tenen aquesta anomalia en la sinucleïna, el trastorn del son previ apareix en la meitat dels casos. ●